

Új történelmi drámák a Gyulai Várszínházban

Illyés, Keresztúry ♦ Éjféλι színpad

Ma délelőtt sajtótájékoztatót ismertette a Gyulai Várszínház idei, nyári programját Gyula város tanácsának elnökhelyettese, *Dér Lajos*.

A Várszínház hagyományaihoz híven az idén is új, magyar történelmi drámáknak ad otthont. Felkérésükre az idén *Keresztúry Dezső* és *Illyés Gyula* írt drámát Gyulának.

Néhai méltóság

Zrínyi Miklós a hőse *Keresztúry* drámájának, a *Néhai méltóságnak*. Ebben —

Keresztúry felfogása szerint — Zrínyi maga rendezi meg saját halálát, mert ezzel a messiási sorsal vél hatni a nemzeti sorsának alakulására. — Keresztúry darabját *Marton Endre* rendezi, és a tervek szerint *Sinkovits Imre* és *Gombos Kati* játszanak benne főszerepet.

Illyés Gyula egy, Gyulaváron játszódó XVI. századi komédiát írt. Története: egy ifjú református prédikátort Angliába küldenek tanulni, abban a reményben, hogy majd hazatérve jól odaszó a katoliku-

soknak. Ehelyett a hazatérő ifjú elkezd felvirágoztatni a környéket. A komédiát szerelmi szálak szövik át, a helyi egyházközség elnökének lánya szerelmes az ifjúba, az azonban Angliából a presbitérium elnökének lányával tér vissza. Ennek bátyja viszont beleszeret a gyulavári lányba. Illyés kamaradarabjában a tervek szerint *Bálint András*, *Bodnár Erika*, *Kánya Kata* és *Meszler Judit* játszik majd, a rendező: *Sik Ferenc*.

A bújosó

Keresztúry darabjának bemutatója július 2-án lesz, utána még nyolc előadásban játsszák pénteki, szombati, vasárnap és hétfői napokon. Az Illyés-premier időpontja július 16-án, s ugyancsak nyolc előadásban kerül még színre.

Ezek az előadásokon kívül a külföldi „éjféλι színpadok” mintájára nem a Várszínházban, hanem a lovagteremben, illetve a tőle előtti mutatnak be magyar történelmi tárgyú darabokat. Az egyik ezek közül *Lászlóffy Csaba* romániai magyar író, *A bújosó* című, Vörösmartyról és Bajzáról szóló drámája, amelyet kétszer játszanak el. A *Sinkovits-Gombos* házaspár *Vitay Ildikóval* ad zenés irodalmi estet, a harmadik műsor felől pedig csak ezután döntenek. Az a cél, hogy — némiképp a dubrovnikai játékokhoz hasonlóan — a fesztivál szétterjedjen a város különböző pontjaira. Kiállítást is terveznek *Csányi Árpád* díszletterveiből és *Schäffer Judit* jelmezeiből.

(—k)

Koncz Gábor játssza *Balgát* a tv készülő *Csongor és Tünde* változatában. A rendező: *Zsurzs Eva*. (MTI fotó — Naszályi Kornélia felv.)

Operák, anyanyelvükön

Az eredeti szöveg meghatározó szerepet tölt be a dallam és a ritmus születésénél, az érzelmi hangsúlyok meghatározásában, tehát az egész dramaturgiai folyamat kialakításában. A legsikerültebb fordításban is csak úgy viszonyul a mű az eredetihez, mint saját szülöttünkhöz az örökbefogadott gyerek. Kiderült ez a közelmúltban, a *Traviata* olasz nyelvű előadásain, amelyeket *Gardelli* tanított be és vezényelt. Operánkban eddig példa nélküli volt — legalábbis fél évszázados emlékezet szerint — ez a vállalkozás. Az eredmény és a siker arra készítette a színház vezetőit és művészeit, hogy ebben a hónapban is valami hasonlót nyújtsanak.

A Tosca 10-i előadásán a már gyakran hallott, s nagyon megkedvelt *Giacomo Aragall* énekelte *Cavaradossi* szerepét. Vele együtt a magyar főszereplők is olaszul énekeltek. A spa-

nyolc tenorista hangja már nem olyan hajlékonyan könnyed lírikus, mint a korábbi években volt. Újabb szerepváltásaiban ehhez igazodik. Cavaradossiként felvonultatta egyéni adottságainak és az olasz iskolának minden elragadó eszközét: varázsos hangszíneit, mesterien alkalmazott kifejező énektechnikáját drámai alakító tehetségét. *Sass Sylvia* Toscája mindenben egyenrangú partnere volt az utazó világhírességnek, csakúgy, mint a rendőrfőnököt megjelenítő *Solyom Nagy Sándor*. Epizódnői megszólalásukban is remekeltek a már több mint ígéretként számontartott fiatalok: *Gáti István* (Angelotti) és *Polgár László* (Sekrestyés). Igazán kár, hogy néhány mellékszereplő nem vette a fáradságot a rá eső alig pár mondat eredeti nyelvű betanulására. *Erdélyi Miklós* biztos kézzel, belső fűtöttséggel érvényesített muzikalitása és óriási tudása volt ezen az estén az a szilárd alap, amely a produkciót a világfesztiválok nagy előadásának szintjére emelte.

Zurab Szotkilava grúz tenor egykori bemutatózó szerepével a *Parasztszöcske* *Turiddujával* csábította az Erkel Színházba operaközönségünket. Milánói mesterként tanulta be ezt a szerepet, amit cseppet sem halványuló, fényes-nemes hangjával, déli temperamentummal fűtött színészi játékkal, mély benyomást kelteve állítólag színpadunkra. Sajnos, ő nem kapott olyan kitűnő partnereket, mint *Aragall*, s a vezénylő *Lendvay György* sem tudta megteremteni a mi előadásunk és a vendég hevesebb vérmérsékeltű jelenléte között az összhangot. (Pedig, hogy *Lendvay* jó karmester, azt az est második produkciójában, a *Simándy-Házy-Melis-Bende* mesterkvar-tal színrre vitt Bajazzókban is igazolta.)

Scabin Markov szófiai baritonistát az Anyegin címszerepében hallgattam meg, s most valamivel halványabbnak, szürkébbnek hatott, mint máskor. Szemlátomást nem érezte jól magát a mi ugyancsak sápadt Anyegin-előadásunkban, nem nyújtott számára biztonságot a zenekar — *Kerekes János* szokatlanul fáradt, helyenként nyugtalan vezényletével megszólaló — pontatlan, színtelen játéka, a színpadi millió fásult tömege, amin *Házy Erzsébet* vibráló alakítása, *Berkes János* finoman megszólaltatott *Lensz-kije*, *Kishegyi Árpád* üdítő epizódjelenete sem tudott segíteni.

(fodor)

□ VERESS SÁNDOR LÁSZLÓ festőművész tárlatát április 30-án, pénteken délután 5 órakor nyitja meg a Műcsarnokban dr. Nemes László, a Magyar Képzőművészeti Főiskola tanára.

KLUBNAP KEDDEN

Dzsessz és grafika

KIÁLLÍTÁS, KONCERT A KOLLÉGIUMBAN

Az előtérben a Brüsszeli vasárnap, a *Reneszánsz*, *Kondor Béla-émléklap*, a *Beszélgetés* a barátságáról híres *Gross-lapjai*...

A teremben fiatalok: a *Bercsényi Jazz Klub* tőrszökönsége.

FOTÓ, SZOBOR

Ez a klub a modern dzsesszmuzikával párhuzamosan a kortárs képzőművészet bemutatására is vállalkozik. Egy lelkes fiatalember — *Olescher Tamás*, foglalkozására nézve műszaki főiskolás — a *Skála Áruház* parkolójával szemközti egyetemi kollégium klubtermében minden kedd délutánra kísérletező zenészek, zeneszerzők hangversenyét és egy-egy képzőművész (fotó, szobrászat, grafika, festészet) tárlatát szervezi, a hangversenyek szünetében legújabb modern zenei kompozíciókat tesz a korongra, diákat vetít. Az elmúlt hónapokban a *Kimmel* és a *Szemző* kvartett, *Friedrich Károly* és *Váci Tamás* együttese mellett *Melocco Miklós*, *Berki Viola*, *Galántai György*, s most *Gross Arnold* munkáit láthattuk itt.

Gross Arnold nemrég jött haza *Los Angelesből*, ahol az ottani UNCLA — a világ harmadik legnagyobb — egyetemén állított ki nagy sikerrel. Az itteni kiállításon már ismert nyomatok új színvariációi mellett láthatunk néhányat a legfrissebbek közül: az *Eszpresszó*, *Emléklap* és a *Művészek* címűeket.

ZONGORAEST

A kiállítás közönsége *Szabados György* első önálló zongoraestjét is végig-

hallgathatta. *Szabados* az egyik legkitűnőbb stílusú, nemzetközileg is ismert dzsesszmuzikusunk. A magyar népzenei dzsesszzenében feldolgozó törekvéseinek eredményeiről: — az *Esküvő* című nagylemezéről — már írtunk. Most új zenei-gondolati programmal jelentkezik.

Elsőként a *Bartók* Concertójához közel álló népdalfeldolgozást hallhatuk tőle, majd egy misztikus hangulatú darabot, amelyet a zongora belsejében cimbalomverőkkel és más ütőkkel szólaltat meg, a hangszer jóval sokrétűbb hangzásvilágát bemutatva, mint azt megszoktuk. Legjobban az utolsó-nak előadott darab tetszett, amely leginkább magán hordozta a dzsessz elemeit: a bal kéz leütései remekül megjelenítettek egy egész ritmusszekciót, ellenpontozták, mederben tartották a jobb kéz bonyolultan szép, virtuóz futam-szólamait.

TOVÁBBI PROGRAM

A *Bercsényi Klub* további programjai is érdekeseknek ígérkeznek. Ma *Swierkiewicz Róbert* festőművész kiállítását nyitják meg, ekkor a *Kimmel* kvartett játszik, május 4-én még ugyanezen a tárlaton a *KISZ* Központi Művészegyüttes új zenei stúdiója ad hangversenyt, majd közös improvizáció következik *Szabados György*vel és ifjú *Horváth Lajos* hegedűművésszel.

Kőbányai János

□ FEJÉR CSABA festőművész képei szerepelnek a *Váci utcai Csók István Galéria* soron levő tárlatán, amelyet *D. Fehér Zsuzsa* művészettörténész nyit meg április 29-én, csütörtökön délután fél 6-kor.

□ DÉSI HUBER ISTVÁN RÓL nevezte el új veszprémi kiállítótermét a *Képcsarnok* Vállalat. A megnyitó és névadó ünnepséget április 29-én, délután 5 órakor tartják, *Pap János*, *Veszprém* megyei első titkár mond ünnepi beszédet.

□ TULIPÁN LÁSZLÓ grafikusművész munkáiból kiállítás nyílik. A tárlat színhelye a *Helikon Galéria*. A megnyitó április 29-én lesz, *László Gyula* egyetemi tanár tartja.

□ ÉLNI AKARÁS A SZÖGSDRÓT MÖGÖTT címmel a *Buchenwaldi Emlék-hely* igazgatósága nyit kiállítást április 30-án, pénteken déli 12 órakor az *NDK* kulturális és tájékoztató központban. (V., Deák tér 3.)

TEKINTSE MEG AZ „ALKOTÓ IFJÚSÁG” ORSZÁGOS KIÁLLÍTÁSON A KÖNNYŰIPARI FIATALOK PÁLYAMUNKÁIT

APRILIS 25-E ÉS MÁJUS 8-A KÖZÖTT A BNV KÖZPONT „B” PAVILONJÁBAN,
BUDAPEST X., DOBI ISTVÁN ÚT 10. NYITVA: NAPONTA 10-TŐL 19 ÓRAIG.